

Elman Şamilovlu (Qasimov),
AJB-nin üzvü

İstedadla zəhmət birləşəndə...

Bəzən yaxşı tanıdığın, həmişə təmasda olduğun bir şəxs barəsində nəse yazmaq istəyəndə çətinlik çəkirsən. Bu o demək deyil ki, yazmağa söz tapmırsan, xeyir, əksinə, ürəyində ən xoş sözlər sıralanır.

Amma özün qədər tanıdığın, şəxsiyyətinə, səmimi münasibətinə, vətəndaşlığına hörmətlə yanaşdığın bu adam haqqında nədən başlayasan, hardan başlayasan, bax, çətinliyi bundadır.

Barəsində danışmaq istədiyim şəxs şeirlərini seve-sevə oxuduğum, dostum-qardaşım Teyyub Xəlilov haqqındadır. Tanışlıq üçün deyim ki, Teyyub müəllim Zərdab şəhərində dünyaya gəlib. Zərdab rayon Mədəniyyət Mərkəzinin bədii rəhbəridir. Rayonun ictimai-mədəni həyatında yaxından iştirak edir. Rayonda keçirilən bütün dövlət tədbirlərinin aparıcısıdır. El şənliklərində, toyda-mağarda, rəsmi tədbirlərdə etdiyi çıxışlar həmişə alqışlarla qarşılanır. El-ağız ədəbiyyatımızın zənginləşməsində Teyyub müəllimin çıxışları müstəsnaqlıq təşkil edir.

Teyyub müəllim sözə-sənətə hörmətlə yanaşan ziyalıdır. Azərbaycan ədəbiyyatını, türk xalqlarının, eləcə də digər xarici ölkələrin ədəbiyyatını gözəl bilir. Təmasda olduğu zaman çəkdiyi misallar, gətirdiyi sitatlar söhbətin dadını-duzunu artırır. Bu səbəbdəndir ki, Teyyub müəllimin adı rayon ictimaiyyəti arasında hörmətlə çəkilir.

Teyyub Xəlilov həm də xoştəb şairdir. Ara-sıra şeirlər yazır. Onun könül əmanətlərini oxuyanda sanki adamın ruhuna sığal çəkilir. Düzlük, doğruluq, mənəvi saflıq, haqq-ədalət onun şeirlərinin mənasını təşkil edir. Teyyub müəllimin şeirlərinin tərbiyəvi əhəmiyyəti ondadır ki, onun qələmə aldığı misralar, işlətdiyi ifadələr təbii, realdır və təbii olduğu qədər də oxunaqlıdır, yaddaqalandır.

Öncə deyim ki, Teyyub müəllim Vətənə, eiinə-obasına bağlı olan şairdir. Şeirlərindən bir daha hiss edirsən ki, o, Azərbaycanımızın, daşını-kəsəyini, adi qanqal özəyini, tozunu-torpağını, hər saralmış yarpağını əziz tutur. Özünün dediyi kimi canıyla, qanıyla Vətəninə bağlıdır. Hara gedirsə-getsin, harda olursa olsun, ürəyində yolunda canını fəda etməyə hazır olduğu Azərbaycanı düşünür. Vətəninin kiçik bir portretini gəzdirir. Elə ən yaxşı uğurlarını da Vətəninə düşünəndə qazanır.

Məhz Vətənə hədsiz sevginin məntiqi nəticəsidir ki, o, Respublikamızdan kənarda olanda da Azərbaycanı müxtəlif dinstansiyalarda fəal təbliğ etməyi özünün mənəvi borcu hesab edir.

Bu baxımdan müəllifin "Doğma Təbrizim" şeiri diqqəti cəlb edir. Tarixən Azərbaycanın qədim-ayım şəhərlərindən biri olan Təbriz şəhəri haqqında çox yazılıb-bu gün də yazılır, sabah da yazılacaq. Şair Teyyub Xəlilov da əsrlərin əriş-arğac yollarını dizinə dolaya-dolaya, olaylarını gözü-nə-könlünə yığa-yığa tarixə yoldaşlıq edən, başı müsibətlər çəkən Təbrizi özünəməxsus tərzdə belə tərənnüm edir:

*Şəhərlər içində şəhərim sənsən,
Dünənim, bugünüm, şəhərim sənsən,
Ümidim, diləyim, bəhərim sənsən
İstər diyar-diyar dünyanı gəzim,
Sən mənim şanımsan, doğma Təbrizim.*

Müəllifin oxunaqlı şeirlərindən biri də "Xankəndi" şeiridir. Tarixdən bəllidir ki, bu şəhərin bünövrəsi İbrahimxəli xan tərəfindən qoyulub. Xan babamızın şəxsi vəsaiti hesabına inşa edilən bu kənd əv-

vəllər xanın ailə üzvlərinin istirahət yeri olub. Sonralar buraya rus və erməni ailələri köçürülüb. Bax beləcə, haqsızlıq, özbaşınalıq, ədalətsizlik zəminində Xan babamın kəndi-Xankəndi həqiqi sahibindən kənarlaşdırılıb. "30 ildən artıq idi ki, əlim çatmadığı, ünüm yetmədiyi bu şəhərə sarı boylanır, sıralanan dağlarına baxıb köks ötürürdüm. 30 ildən artıq idi ki, Xan babamızın ruhu başımızın üstündə gileyli-gileyli dolanırdı. Amma mənim sabaha inamım çox böyük idi. Axır ki, bu intizara, bu həsrətə son qoyuldu. Müzəffər Ali Baş Komandanımızın qətiyyəti, Ordumuzun sücaəti sayəsində Xankəndi düşmən əsarətindən xilas oldu".

Bu bəşəri qələbə şairin ürəyində poetik misralara yol açdı:

*İndi Vətən torpağında
Rahət gəzir ruhu xanın,
Çöhrəsindən nur süzülür.
Üzü gülür Natəvanın.*

Həsrət, nigarançılıq, iztirab, zamanənin gərdisindən doğan haqsızlıq, ədalətsizlik, düşməne qarşı savaşa mətinlik, mübarizlik, cəsur insanların güc və birliyinə yenilməzliyi, el birliyi, dil birliyi, sel birliyinin nümayişi şairin şeirlərinin ayrı-ayrı bəndlərində və misralarında öz ifadəsini tapır.

Elə bir xalq yoxdur ki, o, azadlığı sevməsin və öz azadlığı yolunda mübarizə aparmasın. Tarixən Azərbaycanın da başı yüz qovğalar çəkib. Azadlığına qovuşmaq üçün yadellilərə qarşı uzun müddət mübarizə aparıb. Azərbaycanda inşa edilən qalalar, istehkamlar, sığınacaqlar bu diyarın müxtəlif tarixi kəsirlərdə hər bəydanına çevrilməsindən xəbər verir. Bu baxımdan müəllifin "Bəzz qalası" şeiri diqqəti cəlb edir."Hər daşında bir tarix yaşayan", "İçimizin, çölümüzün igidlik zirvəsi" -

*Bəzz qalası
Qartalların yuvasıdır,
Şir, aslanlar obasıdır,
Babək onun balasıdır...*

Şairin yaddaqalan şeirlərindən biri olan "Xudaferin" oxucunu keçmişə qaytarır, dünyanın əzəlliyini özündən, gözəlliyini də gözündən keçirməyə vadar edir.. "Xudaferin harayından qalan mən"...ideyasına daim sadıq qalan müəllif bu məşhur körpünün yaranma-yaşanma tarixini xalq ifadələri ilə, özünəməxsus formada təbii boyalarla nəzmə çəkir.

Müəllif məşhur ədiblərin, şairlərin, tanınmış bəstəkarların, mələhətli səslə xanəndələrin vətəni olan Şuşa şəhərini "Şuşam mənim" adlı şeirində böyük sevgi ilə tərənnüm edir. Şair haqlı olaraq Şuşanın Azərbaycana verdiyi istedadları heç bir şəhər verməmişdir-qənaətinə gəlir. Böyük ziyalı dəstəsinin Şuşa şəhərinin mədəniyyət mərkəzinə çevirməkdə müstəsna rol oynadığını bildirir..

...Əlbəttə, bir qəzet yazısında şairin şeirlərinin məziyyətləri haqqında danışmaq mümkün deyil. Yalnız onu deyə bilərik ki, dostum-qardaşım Teyyub Xəlilov zəhmətkeş şairdir. Zəhmətlə istedad isə birləşəndə gözəl nəticə verir. Aqillərdən biri istedadı neftə hopdurulmuş quru taxta parçasına bənzədib yazır ki, həmin taxta parçasına od vurmasan yandıdığı kimi, istedad da əziyyət çəkməsən, təcridcən məhv olub gedir. Mən ədəbi yolun yolçusu olan dostum Teyyub müəllimə yeni-yeni yaradıcılıq uğurları diləyirəm.